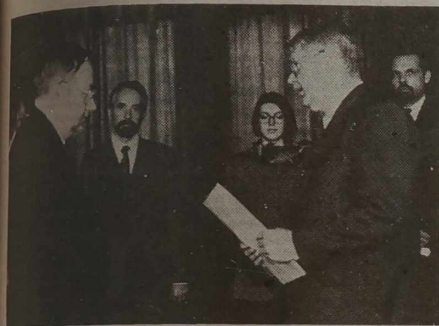

KURIER Wileński

CZWARTEK, 22 PAŹDZIERNIKA 1992 R.
Nr 207 (11976)

V. Landsbergis przyjął ambasadora Niemiec

21 października przewodniczący Rady Najwyższej V. Landsbergis przyjął nowego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Niemiec na Litwie Reinhardta Krausa. Podczas spotkania ambasador wręczył przewodniczącemu Rady Najwyższej listy uwierzytelniające.

Reinhardt Kraus jest prawnikiem i zawodowym dyplomata. Ostatnio R. Kraus był kierownikiem ambasady w Mińsku. Jest żonaty, ma dwoje dzieci.

NA ZDJĘCIU: podczas spotkania.

Fot. W. Gulewicz (ELTA)

Otwarto centrum prasowe

Dotąd dziennikarze, akredytowani przy Radzie Najwyższej Republiki Litewskiej, nie mieli składu, w którym by mogli оперативно przygotowywać i wysyłać informacje.

21 października w drugim gmachu Rady Najwyższej odbyła się oficjalna ceremonia otwarcia centrum prasowego. Przybyli przewodniczący Rady Najwyższej Vytautas Landsbergis i wiceprzewodniczący Česlovas Stankevičius. Po przedstawieniu gości rzecznik prasowy Rady Najwyższej Audritas Ažubalis odnotował, że w parlamencie wro-

szcza będzie miejsce, które umożliwi dziennikarzom pracę od rana do wieczora. Już obecnie centrum ma niezbędny sprzęt – aparaturę powielającą, fax, telefon. Podczas posiedzenia plenarnych, o ile dziennikarze nie zechcą być na sali, będą mogli obserwować ich przebieg tutaj.

Gratulacje dziennikarzom litewskim i zagranicznym złożył V. Landsbergis. Życzył on licznie zebranej braci dziennikarskiej powodzenia.

(ELTA)

Rozporządzenie

RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ Nr 1015 P
Z 21 PAŹDZIERNIKA 1992 R.

W celu szybszego przygotowania się do wyborów do Sejmu i referendum w sprawie Konstytucji Republiki Litewskiej, jak i Litewskiej „O trybie uprawnienia się Konstytucji Republiki Litewskiej” należy z 25 października 1992 r.:

1. Zobowiązać zarządy miejscowości rejonowej, merów miast gmin i osiedli do zapewnienia, aby z 25 października 1992 r. pracowały wyznaczone osoby odpowiedzialne (jak też kierownicy komisji), które w razie potrzeby udzielałyby obszernej informacji o wyborach i referendum oraz okazywałyby pomoc w głosowaniu.

2. Zarządy rejonów wspólnie ze starostami gmin powinny zapewnić, aby mieszkający na danym obszarze 25 października

1992 r. byli dowiezieni do miejsc głosowania, jeżeli jest ono oddalone od miejsca zamieszkania ponad 3 km.

Wydatki na benzynę (olej napędowy) pokrywane są ze środków przeznaczonych na wybory do Sejmu i referendum po przedstawieniu kart drogowych zatwierdzonych przez wójtów gmin.

Miejska komunikacja w dniu 25 października 1992 r. powinna od godz. 8 do 20 kursować, jak w dniach pracy.

O tym mieszkańcy wsi i miast należy zwracać się do miejscowej prasy i innych środków masowego przekazu.

3. Merowie miast republikańskich i zarządcy rejonów są odpowiedzialni osobście za wykonanie tego rozporządzenia.

Premier Republiki Litewskiej
Aleksandras ABISALA

Umowa prawna Litwy z Białorusią

WILNO, 20 października (ELTA). Podpisana została umowa litewsko-białoruska o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych. Podpisali ten dokument potwierdzili pełnomocni przedstawiciele tych państw – p.o. ministra sprawiedliwości Litwy Zenonas Juknevičius oraz minister sprawiedliwości Białorusi Leonid Daszuk. Umowę opracowywano na podstawie projektu przygotowa-

nego przez prawników naszego kraju.

Białoruś to duże państwo na pograniczu z Litwą, z którym łączy wiele wspólnych interesów, toteż umowa ta dopomoże w uregulowaniu różnych problemów. Niemalco obywateli Litwy i Białorusi założyło rodziny, w związku z czym rozstrzyga się stosunki własnościowe, majątkowe. Umowa prawna stwarza też państwu możliwość odpowiedniego zatroszczenia się o inte-

resy jego obywatela, który się znalazł za granicą.

Jak zaznaczył jeden z autorów umowy, wiceminister sprawiedliwości Litwy Stasys Šadbaras, oczekiwany też jest postęp w kwestiach spraw karnych. Poza tym przypuszczalnie na terytorium Białorusi ukrywa się wielu sprawców tragedii 13 stycznia oraz posterunku granicznego w Miednikach. Zawarcie tej umowy ma znaczenie nie tylko polityczne, ale też praktyczne w pracy litewskich instytucji praworządności.

Pomoc Konfederacji Szwajcarskiej

Konfederacja Szwajcarska obiecuje przyznać Litwie 10 mln franków szwajcarskich na rozwój ochrony zdrowia, energetyki, infrastruktury. Jest to pierwsza umowa o bezwrotnej pomocy finansowej. 21 października podpisał ją 4-osobowa delegacja Ministerstwa Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych pod przewodnictwem wiceministra G. Pukasa w Bernie. Podczas wizyty odbył się dru-

gi etap rozmów w sprawie umowy o wolnym handlu i jej parafowania.

Umowa o bezwrotnej pomocy finansowej ma być podpisana w tym roku również z Włochami. Konfederacja Szwajcarska nie jest członkiem EWG. Parafowano również umowę o ochronie inwestycji. Siedziba ambasadora Konfederacji Szwajcarskiej znajduje się w Rydze. (ELTA)

Dekada tanich książek

Oficyna „Vytyrųs” wydaje książki dla dzieci, młodzieży, literaturę piękna dla dorosłych. Z reguły na dobrym papierze, a książki przeznaczone najmłodszym – ładnie ilustrowane, może nieco w sposób tradycyjny, ale takie właśnie rysunki najbardziej lubią dzieci.

W tych dniach w wileńskich księgarniach przebiega dekada sprzedaży edycji tego wydawnictwa po cenach zniżonych. Wśród oferowanych pozycji jest też największa produkcja „Vytyrųs”. M.in. przecenionymi książkami handluje również wileńska „Aura” (dawna „Przyjaźń”). Np. książeczki dla dzieci kosztują 3-4 talony (m.in. z popularnej serii „Vyturelys”), są także edycje znacznie droższe, ale za to większe objętościowo i bogato ilustrowane.

Inf. wI.

Zaopatrzenie w energię — bez ograniczeń

Ponownie uruchomiono Ignalińską Siłownię Atomową. Rano pracowała ona rozwijając moc 716 megawatów. Około godz. 11 włączono też drugą prądnicę.

Poprawia się również sytuacja energetyczna na Litwie. Inżynier naczelny państwowego systemu energetycznego Władisław Paškevičius poinformował ELTA, że dostawy elektryczności dla przedsiębiorstw przemysłowych odbywają się bez ograniczeń. W Elektrowni Litewskiej czynne są tylko trzy bloki energetyczne za-

miast czterech. Gdy drugi reaktor siłowni atomowej zacznie działać na pełną moc, w Elektrowni Litewskiej czynne będą tylko 2 bloki. Przed zatrzymaniem Siłowni Ignalińskiej Elektrownia Litewska działała w minimalnym reżymie. Obecnie zapotrzebowanie na energię wzrosło, ponadto 10 mln kilowatogodzin energii elektrycznej należy zwrócić Estonii, Łotwie, Białorusi, Rosji.

(ELTA)

Kiermasz dla bogaczy

Wczoraj w Wileńskim Pałacu Sportu odbyło się otwarcie „Jesiennych Targów” zorganizowanych przez niemiecką firmę „Primus-Balticum”. Jest to już druga taka impreza w roku bieżącym. Jeśli w czwartek br. uczestniczyło w podobnych targach około 30 różnych firm, to obecnie jest ich dwa razy więcej. Spokulaliśmy tam przedstawicieli Danii, Włoch, Turcji, Niemiec i oczywiście dużo firm litewskich.

Tym razem, oprócz mebli, komputerów, wykładzin, różnego sprzętu technicznego jest bardzo dużo zabawek, pięknych wazonów ze sztucznych kwiatów oraz artykułów gastro-

nomicznych.

Stoisko firmy „Sankt Peter Weinvertrieb” z Paderborn było wprost oblegane przez zwiedzających. Ciastka, torty, cukierki, czekolada, gumy do żucia, kawa, herbata, napoje chłodzące, alkoholowe oraz piwo – wszystko to w pięknych, wprost ekskluzywnych opakowaniach przyciąga nie tylko dzieci, ale i dorosłych.

Pomimo, że wszystko to można kupić, zarówno za niemieckie marki, jak i litewskie talony, kupujących jednak nie było dużo. Większość zwiedzających po prostu oglądała i ciężko wzdychała, bowiem jeśli 100-gramowa paczuszka herbaty owocowej ko-

sztuje prawie 4 marki, nie jest to na kieszeń normalnego obywatela. Nie mówię już o zabawkach, lizakach dla dzieci, ubranu czy obuwiu. I choć naszym pociechom oczęga się paliły do tych lakości, większość musiała się zadowolić tylko oglądaniem.

Najbardziej chyba dostępnym towarem był mały (na 10-15 ha) na dwa plugi traktor, bo choć kosztuje 1300 dolarów, jest bardzo funkcjonalny i oszczędny jeśli chodzi o paliwo.

Słowem, kiermasz jest piękny, kolorowy i zaprasza wszystkich z grubą kieszką aż do 21 listopada br.

Julitta TRYK
wstawy.

Fot. W. Charin

Oswiadczenie E. Bičkauskasa

W związku z oświadczeniem kolegium Ministerstwa Obrony Rosji z 19 października 1992 r. w sprawie przetrwania wycofania wojsk z państw bałtyckich, charge d'affaires Republiki Litewskiej pan E. Bičkauskas oświadczył:

„Pozostaje nam tylko podziwiać się, że Rosja (w tym przypadku w postaci Ministerstwa Obrony FR) jednostronnie oświadcza o zamiarze naruszenia zobowiązań powziętych i zatwierdzonych podpisami wysokich osób oficjalnych; porozumień, do których skrupulatnie i z trudem dążyliśmy poszukując kompromisów do przyjęcia przez oba kraje. Jakos trudno uwierzyć, że dokumenty podpisane z udziałem liderów dwóch państw, mogą stracić moc (bać mieć ją z zastrzeżeniami) na decyzję jednego, aczkolwiek bardz wpływowego w Rosji ministerstwa.

Sklania to do zwątpienia w szczerosc niektórych wysokich funkcjonariuszy Rosji, którzy ustawicznie zarówno w samej Rosji jak i na różnych międzynarodowych gremiach supergowej, że gorąco pragną rozwiązać tak ważny i pilny, zwłaszcza dla Litwy problem, jakim jest wycofanie wojsk rosyjskich z jej terytorium. Wątpliwe, czy jest to stanowisko państwowe. Niekiedy powstaje i taka myśl, czy nie specjalnie zamierza się przetrucić wojska tam, gdzie być może rzeczywistość nie ma warunków w aspekcie socjalnym. Czy nie usiłuje ktoś umyślnie wywołać napięcia zarówno w wojsku rosyjskim, jak i samej Rosji, a być może i na Litwie w przedmiedniu wyborów do Sejmu. Czy nie wskazuje to na zmianę polityki Rosji wobec Litwy, aczkolwiek stosunki jej z Rosją, w naszym przekonaniu, opierają się na przetrzonej polityce, opartej na zasadach wzajemnego szacunku i stosunków doobrosiadzkich. Spodziewam się, że najbliższa przyszłość wykaże, czy mieliśmy rację, czy też myliliśmy się. Zdać sobie sprawę z trudności Rosji, mimo wszystko jesteśmy przekonani, że potrafi ona przetrwać i że i będzie przestrzegała uzgodnionego harmonogramu wycofania wojsk.

We wspólnie światowej trudno byłoby żyć bez poznanowania porozumień między państwowych”.

(ELTA)

SEJM PODEJMUJE UCHWAŁY

* W Sejmie odbyło się imienne głosowanie nad poprawkami Senatu do Matej Konstytucji. Na 48 poprawek zgłoszonych przez Senat przyjęto 23. Dotyczyły one głównie spraw formalnych i redakcyjnych. Natomiast wysoka izba odrzuciła zdecydowaną większością poprawek merytorycznych, przede wszystkim związanych ze wzmocnieniem pozycji Senatu. Mała Konstytucja wejście w życie po podpisaniu jej przez L. Wałęsę. Wg opinii wyrażonych przez przedstawicieli Belwederu nie jest to pewne, ponieważ uchwalona przez Sejm Mała Konstytucja, ich zdaniem, bardzo ogranicza uprawnienia prezydenta RP. 17 bm. Sejm skierował do komisji polityki społecznej budżetu i finansów oraz do komisji ustawodawczej rządowy projekt nowelizacji ustawy budżetowej na 1992 r. Zawiera on wniosek o zwiększenie deficytu budżetowego z 65,5 bln złotych do 81 bln złotych oraz propozycje dot. dodatkowych oszczędności i zwiększenia dochodów, o czym już informowaliśmy. Za skierowaniem projektu nowelizacji budżetu do wcz. wym. komisji było 186 posłów. 174 głosowało za jego odrzuceniem. 10 wstrzymało się od głosu.

Większością 179 głosów, przy 156 przeciw i 22 wstrzymujących się, Sejm odrzucił natomiast w pierwszym czytaniu projekt zmian w ustawie emerytalno-rentowej, co oznacza, że podstawa obliczenia groudniowej waloryzacji będzie 100 proc. średniej płacy.

J. Osiatyński oświadczył, że rząd nie widzi możliwości dalszych cięć w sferze budżetowej, konieczne więc będzie szukanie oszczędności przez zmniejszenie dotacji dla rolnictwa, gospodarki mieszkaniowej, transportu i komunikacji. Ministerstwo Finansów przygotowuje propozycje autopotrąwek do projektu nowelizacji ustawy budżetowej na 1992 r. Rząd będzie zabiegał w Sejmie o to, aby w 1993 r. wskaźnik waloryzacji emerytur i rent wynosił 91 proc.

Sejm przyjął rządowe „Założenia polityki społeczno-gospodarczej na 1993 r.” Za takim

wniosek głosowało 166 posłów, przeciw 163, a 8 wstrzymało się od głosu. Sejm przyjął także uchwałę, w której podkreśla mocne i słabe strony rządowego programu gospodarczego. W debacie sejmowej o odrzuceniu „Założeń” wnioskowały kluby SLD, KPN, PC i RDR. PSL uwarunkowało poparcie dla dokumentu od przedstawienia przez rząd „wyraźnego programu dla rolnictwa”. Poparcie dla „Założeń” wyrażali przede wszystkim przedstawiciele koalicji rządowej.

KONFERENCJA PLENARNA EPISKOPATU POLSKI

* Podczas 258 konferencji plenarnej Episkopatu Polski, która obradowała w Warszawie od 14 do 16 bm. „z powagą i troską analizowano kampanię prowadzoną w środkach masowego przekazu wokół przywołania nauczania religii w szkołach”. Zdaniem uczestników konferencji „stwierdzenia oficjalny komunikat — nagłaśnia się wszelkie próby podważania wartości chrześcijańskich, a nawet z pogardą mówi się o krzyżu, modlitwie i podstawowych zasadach moralnych uznawanych przez ogromną większość społeczeństwa. „Rodzą się pytania — głosi komunikat — czy najwyższe władze państwowe mogą zachować bierność i obojętność, gdy obraza się uczucia religijne obywateli? Czy niektóre laickie kręgi, niechętnie kulturze chrześcijańskiej mają prawo zamazywać i ośmieszać wartości chrześcijańskie. (...) Kogo reprezentują posłowie parlamentu, którzy w kraju o zdecydowanej większości chrześcijańsk odwołują wniosek o przestrzeganie w środkach masowego przekazu chrześcijańskiego systemu wartości. Konferencja wyraziła uznanie dla pracy kapłanów, siostr zakonnych i katechetów świeckich, którzy zajmują się nauczaniem religii w szkołach.

KONCZY SIĘ WYCOFYWANIE WOJSK

WARSZAWA (kor. ELTA A. Degutis). W Polsce nie ma już ani jednego samotu, w skład którego wchodziły rosyjskie czołgi z samochodu pancernego. Zgodnie z porozumieniem obu stron 28 października, że Świnoujście ma być wycofana ostatnia rosyjska jednostka bojowa — kutry torpedowe.

Poinformował o tym dziennikarz rzecznik prasowy rząd polskiego ds. wycofania wojsk rosyjskich Jerzy Lotkowski. Poinformował on również, że w wstrzeniu z Polski wycofano 112 żołnierzy, wywieziono 63 samochody pancerniczne oraz 5 tysięcy ton dóbr materialnych.

Zgodnie z umową do końca 1993 r. w Polsce pozostanie około 6 tys. żołnierzy rosyjskich, którzy zapewniają tranzyt swych jednostek wojskowych z Niemiec. Przed rozpoczęciem wycofania Grupy Północnej Wojsk Sowieckich z Polski w 1991 r. w kraju tym było około 60 tys. żołnierzy.

METRO WARSZAWSKIE — ZA DWA LATA

WARSZAWA. Budowa metra w stolicy Polski, rozpoczęta przed ponad 10 laty, nie jest jeszcze ukończona. Podziemne linie kopie się bardzo powoli. Z powodu braku środków budownictwo w pewnej chwili całkowicie stanęło; później oświadczone, że pierwszy pociąg metra ruszy na początku przyszłego roku. W najbliższym przypadku pierwsza linia, prowadząca przez śródmieście, może być uruchomiona w potowie 1994 r. — taki wniosek ogłoszono na sesji Stołecznej Rady Miejskiej. Specjaliści polscy odrzucili propozycję Banku Światowego o rennowanie niektórych liniiach szybkiego tramwaju. Ich zdaniem, najtańsze i najlepsze jest klasyczne metro. Algimantas DEGUTIS, kot. ELTA

RODJA PRZYGTOWUJE SIĘ DO KOMERCYJNYCH EKSPLOZJI NUKLEARNYCH

W Archangielsku zakończyła się międzynarodowa konferencja ds. broni nuklearnej. Przygotowały ją dwie organizacje — „Lekarze Szwecji przeciwko broni nuklearnej” oraz rosyjski ruch „Nowa ziemia”.

Na konferencji wicedyrektor z „atomowego miasta” Arzamas-16 Aleksander Czernyszow, respondentowi Szwedzkiej Agencji Telegraficznej opowiedział o planach rosyjskich fizyków atomistów wykorzystania eksplozji nuklearnych w celu niszczenia broni jądrowej i chemicznej.

Rosyjscy fizycy liczą na to, że z pomocą bomby atomowej o sile 50 kiloton będzie można jednocześnie zniszczyć 5,000 ładunków nuklearnych. W podobny sposób można zniszczyć również 40,000 ton odpadów chemicznych

„THE OBSERVER” O WALLEBERGU

LONDYN (AFP—ELTA). Władze rosyjskie ukrywają i bronią byłego oficera KGB, który mógłby rzucić światło na losy szwedzkiego dyplomaty Raoula Wallenberga. Podczas drugiej wojny światowej Wallenberg uratował życie tysiącom Żydów, napisała w niedzielną gazetę „The Observer”.

Gazeta pisze, że Wallenberga, którego w 1945 roku ujęła Armia Czerwona, oskarżono o szpiegostwo i zamordowano w więzieniu na Łubiance w Moskwie w 1947 roku. W artykule odnotowuje się, że w 1957 roku władze Rosji przekazały Szwecji dokument „podpisany” przez lekarza więziennego, konstatający, że Wallenberg zmarł na atak serca. Jednakże, jak pisze gazeta, nigdy nie zostały wyjaśnione okoliczności śmierci dyplomaty.

o broni chemicznej. Z tym potrzebna na to 18 bomb atomowych o sile 100—150 kiloton.

Niszczenie broni chemicznej i odpadów chemicznych, które zostanie przeprowadzone z pomocą poligonów próbnych wycofanych nuklearnych na Nowej Ziemi Prywatne przedsiębiorstwo „Chimtek” będzie przyjmowało na siebie zachodnich zamówienia na czyszczenie odpadów chemicznych. Cena — 100 dolarów za tonę gładem.

Zdaniem Czernyszowa, to najlepszy sposób pozbycia się niebezpiecznych odpadów. (NTB—ELTA)

NOWY PRZYWODCA RZĄDU ESTONII

TALLINN (ITAR — TASS — ELTA). Nowym przywódcą rządu Estonii został Mart Lar, członek parlamentarnego bloku prawnicy centrowej „Isamaa”. Blok ten wspólnie z narodową partią niepodległości i socjaldemokratai tworzy większość w parlamencie. Kandydaturę M. Lara

na urząd premiera zgłosił prezydent republiki Lenart Meri, który również był kandydatem tego bloku.

Mart Lar ma 32 lata, ukończył jest historię, jest organu ustawodawczego wybranym w półtorę, Zonaty, ma dwie dzieci.

TRUMNA TITO BYŁA PUSTA

BELGRAD (RIA—ELTA). W jugosłowiańskiej prasie opublikowano sensacyjne zeznanie b. szefa serbskiej służby bezpieczeństwa państwowego o tym, że 8 maja 1990 r. przywódca 38 państw krajów świata podążyli za trumną prezidenta Jugosławii Josipa Broz Tito, odprawa

drażąc w ostatnią drogę jego skryżnię — nie było w tym zwłok Tito.

Jak się okazuje, zmarłego marszałka chcieli zabalsamować, a trumnę umieścić w mazozeum, jednak chemikalii, używane do balsamowania były do końca i nie udało się dobrać zwłok.

BEZROBOCIE W KRAJACH EWG

BRUKSELA (NTB—ELTA). Znowu wzrasta bezrobocie w krajach EWG. W końcu ubiegłego dziesięciolecia sytuacja na rynku pracy zaczynała się poprawiać, jednak ostatnio znowu nie udało się pogorszeniu i średnia bezrobocia w krajach EWG osiąga już niemal 10 procent. Bezrobocie wśród młodzieży jest jeszcze większe — 18,5 proc.

Opólna liczba bezrobotnych we wszystkich 12 krajach EWG w sierpniu wynosiła 14 milionów. Stanowi to 9,5 proc. całej siły roboczej i o 0,5 procenta przekracza poziom zeszłoroczny. Jedyny kraj, w którym w ostatnich latach nie wzrosło bezrobocie — Holandia.

Największe bezrobocie panuje w Irlandii i Hiszpani — 18,4 i 16,9 proc. Najwyższe bezrobocie wzrasta w Wielkiej Brytanii. Osiągnęło to 11 procent i jest największe w ciągu ostatnich 5 lat.

Najlepsza sytuacja panuje w Niemczech, Portugalii i Luksemburgu, gdzie bezrobocie nie przekracza 5 procent. Jednak i tu perspektywy nie są

optymistyczne. Najnowsze badania z Niemiec i Wielkiej Brytanii niepokojąco pokazują, że nawet to napogorszenie sytuacji państwa Europy nie zapewni swym mieszkańcom stałej pracy. Na przykład, jedna z największych firm Niemiec — BMW planuje do końca 1992 zwinąć 5 proc. robotników.

Poziom bezrobocia w przeciętnych krajach EWG jest niejednokrotnie wyższe niż w tych krajach. W Wielkiej Brytanii, Francji i Irlandii utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, w Wielkiej Brytanii i Grecji i Hiszpanii sytuacja jest głośniejsza. W Niemczech i Portugalii bezrobocie jest niższe niż w Wielkiej Brytanii i Francji. W Niemczech i Portugalii bezrobocie jest niższe niż w Wielkiej Brytanii i Francji. W Niemczech i Portugalii bezrobocie jest niższe niż w Wielkiej Brytanii i Francji.

Palilo się u Bernardynów

To, że w śródmieściu płonęły drewniane wieżycie wileńskie, było niemal tragiczną regułą. O tym, że wieki XV i XVI zaocwowały w Wilnie w postaci wielu wyrafinowanych dzieł sztuki gotyckiej, wiemy także. Niestety, późniejsze przebudowy zniweczyły i bezcenne zabytki. Przerwały tylko nieliczne, a wśród nich perła pierwszej wagi — kościół Bernardynów. Zle się działo w tej świątyni o jej zamknięcia przez litewsko-sockie władze w latach powojennych. Znajdowała się tu składowa, należąca do obecnej Akademii Sztuk Pięknych. Rzeczpar ogarniała, gdy się ogłądało to rzeźbięnie archydiełno póżnego gotyku zaśniecone, opuszczone i niszczące.

Wreszcie przyszli restauratorzy. Pobył ich jest długotrwały i jak dotąd bez znaczących wyników. Docierała do nas wieści, że poczynnali sobie nieraz dalece niezgodnie z regulami obowiązującymi prawdziwych konserwatorów sztuki. Na domiar złego w ub.

sobotę po południu wybuchł u Bernardynów pożar.

Straż pożarna otrzymała meldunek o godz. 16.42. Najbardziej nie pochodził on od stróża czy innej osoby pilnującej tego bezennego zabytku. Zaalarmowała strażaków kobieta, która przypadkowo dostrzegła wydobywającą się dym. Strażacy byli na miejscu o godz. 16.49. O 17.17 zlokalizowali pożar. O 17.23 ugasił go. Płonęło poddasze i znajdujące się tam materiały budowlane.

Podobno do wnętrza przedostał się jakiś młodziec, który najprawdopodobniej w ten sposób pragnął „uczcić” swój pobyt w świątyni. Są to załedwie przypuszczenia Ochrona przeciwpożarowa dokonuje ekspertyzy. Jeśli było to podpalenie, sprawą zajmie się policja.

Winiłnca, która zaalarmowała straż pożarną i być może w ten sposób uratowała kościół, tą drogą dziękujemy.

Halina JOTKIAŁO

Wferworze walki wyborczej o hotel w przeliczonym Sejmiku Litwy, za pominięciem niedkiej, że wadzą kandydatów podstawowemu pytaniu jest to pytanie o wartości. Powiedz mi, jakim wartości słusz, a powiem Ci kim nieosiągnięciem. Powiedz mi, co jest dla Ciebie najważniejsze, a odgadnę, jakie jest Twoje polityczne oblicze.

Kiedy kandydat do Sejmu na moje pytanie: „Jaką rolę w Twoim życiu odgrywa chrześcijaństwo, wiara w Boga?” odpowiada, że „nie wolno mieszać chrześcijaństwa z religii z polityką” od razu wiem, że mam do czynienia z „radzieckim człowiekiem”.

Niemoty, przez kilkadziesiąt lat wychowywaliśmy się, kształciliśmy się, dojrzewaliśmy w systemie totalitarnym, który nie przewidywał miejsca dla Pana Boga. Wystarczyło ochrzcić dziecko, wziąć w kościele ślub, czy religijnie pochować zmarłego, aby zaprzepścić karierę zawodową, stanąć na awans, a już na pewno możliwości działania politycznego w ramach prawa.

W trosce o dobry program wyborczy każda partia, koalicja stara się o umieszczenie w nim tych elementów, które są bliskie wyborcom. Ale jak po 50 latach biurokracji niewoli, życia w agramie i ideologicznej głupocie przymusi, że Kościół może mieć własne zdanie w kwestiach społecznych i politycznych. Otumanienie komunizmem umysł automatycznie wyklucza taką asociację. Pewien znany polityk wileński uznał jednak, że najlepiej mu będzie do twierzy na wyborczym plakacie z Matką Boską. Jego rozwolnienie drszł, do wniosku, że jeżeli z Matką Boską to dookoła jest polityka do kandydowania, to czy chrześcijańska demokracja. Można i tak... ale pozowanie na dumna może jest bardzo męczące i mało skuteczne: poza i fałsz wkrótce wyjdą na jaw. Odpowiedzialny polityk który przyznaje się do wartości chrześcijańskich musi sam sobie zadać podstawowe pytanie: czy jestem w stanie rozwiązywać, podejmować problemy społeczne w oparciu o naukę Kościoła, w oparciu o Ewangelię? Nie jest to pytanie odem z karmy chrześcijańskich polajnek wiejskiego prowszcza. Pytanie to zawiera załączek odpow-

wiedzi: albo jestem za europejską wiarą Litwy współczesnej, za jej chrześcijańskim obliczem, albo bliższy mi jest dziki, miszerycki ateizm, który w tym kraju podawano „z mlekiem matki” przez ostatnie pół wieku.

CO TO JEST KATOLICKA NAUKA SPOŁECZNA?

Jeszcze w XIX wieku Kościół nie potrafił podjąć równego dialogu z ruchami społecznymi, które domagały się zmiany przy pomocy rewolucyjnej frazeologii i przemocy zmienny systemu społecznej na korzyść biednych, krzywdzonych i wykorzystywanych. Filozofom, ideologom, działaczom społecznym wydawało się wówczas, że zmiana struktury własności (podział dóbr materialnych i środków wytwarzania u-

które wspólnota wierznych zdołała być zgromadzić.

Dopiero wieki XIX i XX postawiły kwestie społeczne w bardzo ostrym świetle. Rozwój przemysłu spowodował napływ do wielkich ośrodków miejskich masy biednych ludzi. Ludzie ci swoje życie wiązali z warsztatem pracy, który nie był ich własnością. Gdy z winy pracodawcy warsztat pracy przestawał istnieć (fabryka płażywała lub właściciel bankrutował), zatrudnieni u niego pracownicy stawali się nieuzyskanymi przedmiotami. Ale czyż to winna! Nieprzewidywanego, złego pracodawcy, czy niezaradnego i niesamodzielniego pracownika? Czy w ogóle wolno w ten sposób stawiać problem, jeśli przyczyną bankructwa były złożone procesy ma-

krzeonomiczne? Papież w tych sprawach zaczął się wypowiadać stosunkowo późno, ale jego zdanie opierało się na refleksji fundamentalnej. Kościół nie może stawiać po tej czy innej stronie ekonomicznego konfliktu. Kościół musi jednak bronić pokrzywdzonego, tak jak Chrystus stawał po stronie uciskniętych. Problem jednak w tym, że broniąc prawa do własności Kościół bronił także pracodawcę. Pracodawca to ten, który bierze odpowiedzialność, ten którego ludzie ufają i powierzają majątek swych zdolności i pracy.

ROZWÓJ KATOLICKEJ NAUKI SPOŁECZNEJ

Encyklika Leona XII „Rerum novarum” koncentrowała się na problemie własności prywatnej, do której prawo jest podstawą uczciwego funkcjonowania człowieka w społeczeństwie. Własność w papieskim nauczaniu zobowiązuje jednocześnie do odpowiedzialności, a także daje poczucie godności poprzez realizację siebie w wykonywanej pracy. Papieskie nauczanie, wypływające z poszanowania prawa naturalnego docenia to, co i dziś dla

funkcjonowanie podmiotów gospodarczych, spowodować może zanik inicjatyw ludzkiej, zmniejszenie i psucie wyuczająca. Z drugiej strony wybujały liberalizm może być zagrożeniem dla tych jednostek, które mają zbyt mało siły na autonomiczną aktywność gospodarczą, jednostek niezaradnych i słabych.

Kościół w nauczaniu papieża Jana XXIII, Pawła VI (szczególnie encyklika „Populorum Progressio”) i Jana Pawła II staje ponad konkretnymi systemami społecznymi, politycznymi i gospodarczymi. Nie brakuje w Kościele determinacji, by krytykować wybujały kapitalizm, teologię wywołania i zmieniający system komunistyczny. Kościół jest stróżem sprawiedliwości o partej na etyce wypływającej z Nauki Chrystusa, poszanowania wartości chrześcijańskich i tradycji.

Nauczanie Jana Pawła II dostatecznie mocno zakorzeniło się w świadomości współczesnego świata. W znacznym stopniu dzięki powszechnej dostępności środków masowego przekazu, dzięki papieskiej aktywności i jego licznym podrójom apostołskim. Piętnowanie tego papieża-Polaka ukazuje nam nowe oblicze Kościoła. Kościół współczesny nie staje po stronie systemów politycznych, gospodarczych i społecznych, ale zawsze staje po stronie konkretnego człowieka z jego prawem do autonomii, wolności i prawdy.

W swoich encyklikach Jan Paweł II nie pozostaje przy przed krytyką tych systemów społecznych, które zaciemniają człowieka w jego wartości chrześcijańskich. W „Laborem exercens” odnajdujemy słowa dotyczące godności i wartości pracy ludzkiej; w „Sollicitudo in socialis” czytamy o błędnej drodze systemów politycznych próbujących „zmienić człowieka” wbrew jego naturze, próbujących odwrócić człowieka od Boga. Papież zauważa, że groźba materializmu praktycznego jest również wielką; jak groźba materializmu ideologicznego.

Kościół w nauczaniu społecznym stoi zawsze po stronie wartości chrześcijańskich. Dlatego polityk przyznający się do tych wartości musi podjąć trud przestudiowania społecznego nauczania Kościoła. Zwłaszcza, że słowa Jana Pawła II dotrą tu do nas na Litwie w przyszłym roku razem z osobą Ojca Świętego. Obecność tak wielkiego gościa na naszej ziemi zobowiązuje wszystkich — a przede wszystkim polityków działaczy społecznych — do przygotowania się na to spotkanie. Jeżeli nikt nie przystąpi choćby jednej encykliki papieskiej o sprawach społecznych, to czy warto, aby papież tu w ogóle przybył?

Józef MARKIEWICZ
P.S. Honorarium przekazuje na fundusz prrennury „Kuriera Wileńskiego”.

Kościół i polityka

ważano za klucz do rozwiązania bolesnych problemów społecznych) doprowadzi do zmiany samego człowieka, do polepszenia, wewnętrznej przemiany. Sprawiedliwy podział da gwarancję szczęścia.

Kościół od samego początku zawsze uważał, że jedyna możliwa zmiana człowieka to wewnętrzna nawrócenie, odejście od grzechu i pokorne uznanie prawa miłości bliźniego za najwyższą normę regulującą społeczne stosunki. Gwałtownie zmieniający się świat w XIX wieku zastał Kościół nie przygotowany do skutecznego dialogu z jego przeciwnikami i zwolennikami rozwijającymi materialistyczną, rewolucyjną, opartych wyłącznie na ludzkim rozumie. Myśl społeczna Kościoła rozwijała się więc bardzo powoli. Pierwszym, prawdziwym programowym krokiem na tej drodze było wydanie przez papieża Leona XIII w 1891 roku encykliki „Rerum novarum”. Nie oznacza to bynajmniej, że przed tą encykliką nie było w Kościele tzw. problematyki społecznej. Już w Ewangelię mówi się o opiece nad ubogimi, pomocy społecznej, sprawiedliwym podziale dóbr.

W innej, bardzo ważnej encyklice Piusa XI „Quadragesimo Anno” Kościół odpowiada na kwestie związane z obroną praw pracowniczych, zakreśla ogólne ramy systemu społecznego, w którym znaczące miejsce znajdują dla siebie struktury działające w oparciu na zasadzie solidarności w przeciwieństwie do modnej wówczas zasady „walki klas”. Encyklika Piusa XI na wiele lat zaplanowała myśli katolickich działaczy społecznych dostrzegających wielką szansę w rozwoju korporacjonizmu, czyli ogólnie ujmując ideę współpracy stanowodawczej (najbliższym odpowiednikiem korporacji są spółdzielnie). Korporacje nie wytrzymały wprawdzie próby czasu, ale stanowiły poważną próbę podjęcia wyzwania, jakie przed działaczami społecznymi stawała coraz natarczywiejsza epoka gwałtownej industrializacji, ekonomicznych kryzysów i wielkich społecznych kontrastów.

Kamieniem milowym w rozwoju Katolickiej Nauki Społecznej była encyklika Jana XXIII „Mater et Magistra”. W encyklice Kościół wyraża z troską o powody nieprawidłowości występujących w systemach politycznych i społecznych na świecie. Wysiki ludzkości są sobie przeciwstawne i w wielu wypadkach prowadzą wprost do zguby całe narody i państwa. Jan XXIII dostrzegając pozytywną rolę pomocniczą państwa w takich dziedzinach, jak opieka społeczna, edukacja i inne zauważa, że nadmierna ingerencja władzy państwowej w życie społeczne (szczególnie na szczeblu lokalnym) w

nas ma niezwykle aktualność: godność i odpowiedzialność musi być oparta na własności prywatnej.

W innej, bardzo ważnej encyklice Piusa XI „Quadragesimo Anno” Kościół odpowiada na kwestie związane z obroną praw pracowniczych, zakreśla ogólne ramy systemu społecznego, w którym znaczące miejsce znajdują dla siebie struktury działające w oparciu na zasadzie solidarności w przeciwieństwie do modnej wówczas zasady „walki klas”. Encyklika Piusa XI na wiele lat zaplanowała myśli katolickich działaczy społecznych dostrzegających wielką szansę w rozwoju korporacjonizmu, czyli ogólnie ujmując ideę współpracy stanowodawczej (najbliższym odpowiednikiem korporacji są spółdzielnie). Korporacje nie wytrzymały wprawdzie próby czasu, ale stanowiły poważną próbę podjęcia wyzwania, jakie przed działaczami społecznymi stawała coraz natarczywiejsza epoka gwałtownej industrializacji, ekonomicznych kryzysów i wielkich społecznych kontrastów.

Kamieniem milowym w rozwoju Katolickiej Nauki Społecznej była encyklika Jana XXIII „Mater et Magistra”. W encyklice Kościół wyraża z troską o powody nieprawidłowości występujących w systemach politycznych i społecznych na świecie. Wysiki ludzkości są sobie przeciwstawne i w wielu wypadkach prowadzą wprost do zguby całe narody i państwa. Jan XXIII dostrzegając pozytywną rolę pomocniczą państwa w takich dziedzinach, jak opieka społeczna, edukacja i inne zauważa, że nadmierna ingerencja władzy państwowej w życie społeczne (szczególnie na szczeblu lokalnym) w

W BIBLIOTEKACH PODMIENSKICH
Tu spisane są podwileńskie dzieje...

Mówią na Wileńszczyźnie o podziemi: „Księżniczka” Alony (1) nie jest wcale (już plaki, tylko krząca wrona). Albo „Święta Teresa i Jadwiga” (15) tydzień z pola ściana. Mówi (15) tydzień, że „to nie akopka kartofli do Jana (20) — to tego kartofla sprawa jest przegrana”. Ponadto „Urzuła (21) „Kordula (2) do pitea nas przytłacza”. A już „na Świętego Seweryna (23) cienna jest się zaciemnia”. Powyższe przysłowia — owoce obserwacji ludzi z podwileńskich wsi — przepisałam w Centralnej Bibliotece Rejonu wileńskiego w Rudominie. W specjalnej księdze zbierane na miedziaci ludowe. Takie ksiąg w bibliotece jest kilkanaście. Gromadzą nie tylko przysłowia, lecz również publikacje, w tym dotyczące podwileńskich miejscowości, zabytków, zwyczajów oraz zyciorys ułanów, wspaniałych ludzi, zamieszkałych w tym rejonie. Na przykład: „Poeci wsi” — Volungevičius z Rudominy, „Z Czarnikowej” ze Skierszek, W. Hosiłowicz z Skierlan, B. Daunoraitis z Waki Trockiej, A. Skrzywicki z Jęczmienińszek i W. Kwieciński z Niemieniczyna. Wspaniała księga obrazuje życie wileńskiego kolchozu „Pikielski” — nie przypatrz publikacji w prasie z lat 1982-92 roku. Są latopisy, Biblioteka w Rudominie liczy ok. 30 tys. książek. W skład literacką polską rosyjską i litewską literatury fantastycznej, 10 tys. książek dla dzieci. Sporo poezji, literatury naukowej, lektura bez przesady, rzec można — iż

biblioteka stanowi ośrodek życia kulturalnego w Rudominie. Kierowniczą placówką Genowefa Budavičienė, metodystką Violeta Karazevičienė oraz odpowiedzialną za prace krajoznawczą Irena Baranowska organizują dorocznie wiosenne Spókania Poetyckie. W końcu ubiegłego roku mieszkańcy Rudomina zgromadzili w bibliotece Stół Wigilijny. Kobiety przypomniały, jak to dawniej obchodzono Gwiazdkowe Święta, jakie obowiązywały potrawy na stołach. Każda podawała swoje przepisy smakoloty. Później na Wielkanoc, był podobny stół z pisankami...

W marcu br. odbywał się w Rudominie Tydzień Książki dla dzieci. Rejonowa biblioteka gromadzi i wysyła 800 młodym czytelnikom. W ramach wspomnianej imprezy odbyło się spotkanie dzieci i młodzieży szkolnej z Rudominą z poetami wileńskimi A. Sokolowskim i A. Snieżką.

Teperoczną jesienią to obchodzą 20-lecie rocznicy śmierci Władysława Stroukoma. Za pośrednictwem bibliotekarzy, rudominianie uczestniczą w tych obchodach. Na początku bm. w bibliotece rejonowej w obecności 42 przedstawicieli z bibliotek wiejskich, podsumowano prace krajoznawczą za rok biegnący pod hasłem: „Miejscowości, w których mieszkamy”. Goście imprezy mieli okazję obejrzeć tematyczną wystawę pod tytułem: „Zapachny korzenie w ziemię odczują”.

Alina LASSOTA
Rej. wileński

PEGAZ Z POLSKIM RODOWODEM

Dziś o godz. 17 w siedzibie Związku Pisarzy Litwy (Wilno, ul. K. Sirvydo 6) odbędzie się spotkanie twórcze poetów piszących po polsku na Litwie.

Jesień nad Świętąją.

Fot. W. Charin

25 października — wybory do Sejmu oraz referendum w kwestii Konstytucji RL

REFERENDUMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI PRIIMTI

BALSAVIMO BIULETENIS

1992 m. spalio 25 d.

PAŽYMKĖKITE TIK VIENĄ ATSAKYMĄ, KURIAM PRITARATE

ŽYMEJIMO PAVYZDYS

Ar Jūs pritarate "Lietuvos Respublikos Konstitucijos" bei "Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos" įstatymų projektams?

TAIP	☐
NE	☐

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

BALSAVIMO BIULETENIS

DIDŽIAMIESČIO Nr. 76 RINKIMŲ APYGARDA

1992 m. spalio 25 d.

PAŽYMKĖKITE TIK VIENĄ KANDIDATĄ, UŽ KURĮ BALSUOJATE

ŽYMEJIMO PAVYZDYS

JONAITIS Jonas	Lietuvos socialdemokratų partija ir iškeles save.	☐
PETRAITIS Petras	Lietuvos krikščionių demokratų partija	☐
VYTAUTAITIS Vytautas	Lietuvos tautininkų sąjunga	☐

ABC glosowania

25 października odbędą się wybory do Sejmu Republiki Litewskiej oraz referendum w kwestii Konstytucji RL. Jaki jest tryb głosowania? Poprosiliśmy odpowiedzieć na to pytanie Vaclovasa LITVINASA, przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej.

— Co obywatel powinien posiadać udając się na głosowanie?

— Po przyjeździe do lokalu wyborczego obywatel powinien wręczyć komisji wyborczej świadectwo głosowania (powinno ono być zawsze wręczone każdej osobie uprawnionej do głosowania) oraz dokument potwierdzający tożsamość. Może to być nowy dowód osobisty, lub stary z czasowym zaświadczeniem o przyjęciu obywatelstwa Republiki Litewskiej lub świadectwem przyjęcia obywatelstwa. Jeżeli ktoś przypadkowo ubiegając się o nowy dowód osobisty obywatela RL oddał do wydziału paszportowego ze starym dowodem osobistym również czasowe zaświadczenie o przyjęciu obywatelstwa RL, może je zabrać z powrotem.

— Jakie karty do głosowania zostają obywateli wręczone?

— Zostaną mu wręczone 2 karty wyborcze. Jedną — do głosowania w okręgu numerowanym **jedn mandatowym**. Na tej karcie wyborczej w porządku alfabetycznym będą wymienione nazwiska osób kandydujących do Sejmu. Obok, w kolejnej rubryce, będzie wskazana nazwa organizacji, która go wysunęła. Z prawej strony obok każdego nazwiska głosujący utrzym kółeczko, które odpowiada odpowiedniemu nazwisku. Otóż z wielu kandydatów należy wybrać jednego i zakreślić na krzyż kółeczko. **U góry karty, w prawym rogu, jest pokazane, jak to należy uczynić.**

Natomiast w okręgu **wielomandatowym** na liście do głosowania wyborca znajdzie

wykaz 17 organizacji, z których każda ma numer porządkowy — od 1 do 17. W rubryce wskazano nazwę organizacji, obok — nazwiska 5 pierwszych kandydatów z jej listy. Po prawej stronie wyborca utrzym kółeczko. Otóż wyborca wybierze tę jedyną partię lub ruch, za który głosuje, i oznacza to w odpowiednim kółeczku krzyżykiem (jak to pokazano na karcie wyborczej w prawym górnym rogu).

Wyborca otrzyma również kartę do głosowania w sprawie przyjęcia nowej Konstytucji republiki. Będzie miał odpowiedzieć na pytanie zakreślając „tak” lub „nie” (tekst projektu Konstytucji „Kurier Wileński” opublikował 17.X.92 r. — red.). Wzór karty do głosowania w sprawie Konstytucji zamieszczamy.

Głosowanie jest tajne, wyborcy korzystają z kabin do

głosowania.

— Na wsi jest wielu starych ludzi. W poprzednich latach wożono do nich urny do głosowania. A jak będzie obecnie?

— Urny nie będą wożone. Można głosować pocztą. Ale w miarę możliwości mimo kryzysu emigracyjnego należy starać się zorganizować (w tym dniu) dowożenie ludzi z odległych wsi do lokali wyborczych gdzie będzie się odbywać głosowanie. Jest prośba do ludzi, aby przyszli głosować.

Przytaczamy wzory 1, 2 i 3 kart do głosowania (na str. 4 w języku litewskim, zaś na str. 5 — w tłumaczeniu na język polski).

UWAGA! Podczas minionych wyborów karty do głosowania były w trzech językach: litewskim, polskim i ro-

syjskim. Szkoda, że w obecnych wyborach będą tylko w języku litewskim. Powinno być wiele osób na Wilenszczyźnie, szczególnie w starszym wieku, nie zna języka litewskiego, podejmy również treść 2 kart wyborczych karty do głosowania w sprawie Konstytucji w języku polskim. Zaznaczamy, że w dniu głosowania wyborcy otrzymają karty do głosowania w języku litewskim. Szczytnie, że każdy wyborca w tym czasie, jeszcze przed udaniem się do lokalu wyborczego, określi, na jaką listę lub kandydata będzie głosował, to wystarczy mu w dniu głosowania postawić krzyżyk w kółeczku naprzeciwko nazwy partii lub ruchu, ewentualnie — nazwiska kandydata do

posła do Sejmu RL. Przygotował Józef SZOSTAKOWSKI

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI

BALSAVIMO BIULETENIS

1992 m. spalio 25 d.

PAŽYMKĖKITE TIK VIENĄ POLITINĘS ORGANIZACIJOS SARAŠĄ, UŽ KURĮ BALSUOJATE

ŽYMEJIMO PAVYZDYS

1.	Sąjūdižio koalicija	V. Landsbergis, L.L. Andriuskis, G. Vagnorius, V. Lapsas, K. Uokas ir kiti
2.	Lietuvos sandrauga	S. Babušius, A. Ruokis-Jakšius, L. Žilvira, V. Adamonas, V. Juremovas ir kiti
3.	Lietuvos laisvės lyga	A. Terleckas, A. Tuškus, D. Buištas, J. Godelius, D. Kopelmanas ir kiti
4.	Lietuvos socialdemokratų partija	A. Saladius, K. Antanasavičius, N. Medvedevs, A. Radvys, V. P. Andriukaitis ir kiti
5.	Visuomeninis politinis judėjimas "Lietuvos laisvės sąjunga"	V. Štatauskas, A. Budnikas, B. Pukelis, J. Budnikas, E. A. Volungevičius ir kiti
6.	Lietuvos centro judėjimas	M. Laurinikas, K. Motieka, R. Oniškis, E. Rikšauskas, D. Vidickienė ir kiti
7.	Lietuvos lenkų sąjunga	R. Marcinkianec, G. J. Minonavičius, A. Ploškos, J. Rybak, Z. Szeemanz ir kiti
8.	Krikščionių demokratų ir Lietuvių tautinio jaunimo "Jaunoji Lietuva" (Jaunlietuvių) sąjungų susivienijimas "Už vieningą Lietuvą"	K. Bobelis, V. Pečius, S. Buiškievičius, V. Girdužiuskas, D. Krėvytis ir kiti
9.	Lietuvos judėjimas "Černobylis"	R. Kurra, R. Mockaperis, A. Imbrasas, V. Norvicius, V. Pečiukaitis ir kiti
10.	Lietuvos liberalų sąjunga	V. Radvilas, J. Tamalius, A. K. Leščinskas, P. Bėbius, R. Valanka ir kiti
11.	Lietuvos patriotų sąjunga	A. A. Intas, A. Bubulis, J. Pukas, J. Jusaitis, K. D. Ambrasas ir kiti
12.	Lietuvos Respublikos tautos pažangos judėjimas	R. Paulauskas, E. Klumbys, A. Ambraszvičius, A. Buiškievičius, A. Taurantas ir kiti
13.	Lietuvių tautininkų sąjungos (Lietuvių tautininkų sąjunga, Nepriklausomybės partija) sąrašas	R. Smetona, J. Čiulevičius, P. Varanuskas, K. Jurgelėnas, M. Treins ir kiti
14.	Lietuvos krikščionių demokratų partijos, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir Lietuvos demokratų partijos jungtinis sąrašas	P. Kaniūnas, B. Gajauskas, S. Pečiulionis, A. Sudaargas, Z. Šičyė ir kiti
15.	Lietuvos demokratinė darbo partija	A. M. Brazauskas, P. Gilya, Č. Uršėnas, V. V. Vokionis, G. Kirilėlis ir kiti
16.	Visuomeninis politinis judėjimas už socialinį teisingumą	J. M. Čiuklevičius, J. Kairys, P. Časlėnas, O. Petrasukas, A. Jakubauskas ir kiti
17.	Lietuvos nuosaukiųjų judėjimas	E. Gontvilas, A. Šimėnas, S. Kropas, Z. V. Šarkėvičius, J. R. Klimas ir kiti

REFERENDUM

W SPRAWIE UCHWALENIA KONSTYTUCJI REPUBLIKI LITEWSKIEJ

KARTA DO GŁOSOWANIA

25 października 1992 r.

NALEŻY ZAZNACZYĆ TYLKO JEDNĄ ODPOWIEŹ, KTÓRĄ APROBUJECIE

WZÓR ZAZNACZENIA

Czy aprobujecie projekty ustaw "O Konstytucji Republiki Litewskiej" oraz "O trybie wcielenia w życie Konstytucji Republiki Litewskiej"?

TAK
NIE

WYBORY DO SEJMU REPUBLIKI LITEWSKIEJ

KARTA DO GŁOSOWANIA

WIELKOMIEJSKI OKRĘG WYBORCZY Nr.76

25 października 1992 r.

NALEŻY ZAZNACZYĆ TYLKO JEDNEGO KANDYDATA, NA KTÓREGO GŁOSUJECIE

WZÓR ZAZNACZENIA

Janaitis Jonas	Litewska Partia Socjaldemokratyczna oraz kandydatura własna	☐
Petraitis Petras	Litewska Partia Chrześcijańsko-Demokratyczna	☐
Vytautaitis Vytautas	Litewski Związek Tautininkasów	☐

WYBORY DO SEJMU REPUBLIKI LITEWSKIEJ

KARTA DO GŁOSOWANIA

25 października 1992 r.

NALEŻY ZAZNACZYĆ TYLKO JEDNĄ LISTĘ

ORGANIZACJI POLITYCZNEJ, NA KTÓRĄ GŁOSUJECIE

WZÓR ZAZNACZENIA

1.	Koalicja Sajudisu	V. Landsbergis, I. Andrikenė, G. Vagnorius, V. Japė, K. Uoka oraz inni	☐
2.	Litewska Wspólnota	S. Balciš, A. Ruskal-Jakšienė, L. Zilcova, V. Čekonas, W. Jefremow oraz inni	☐
3.	Litewska Liga Wolności	A. Terleckas, A. Tučkus, D. Daukša, J. Gelaižis, D. Kopelmasas oraz inni	☐
4.	Litewska Partia Socjaldemokratyczna	A. Sakalas, K. Antanavičius, N. Miedvediev, A. Rudyš, V.P. Andriukaišs oraz inni	☐
5.	Spoleczno-Polityczny Ruch "Litewski Związek Wolności"	V. Štusauskas, A. Budnikas, B. Pakėnas, J. Budnikas, E.A. Volungevičius oraz inni	☐
6.	Litewski Ruch Centrum	M. Laurinkis, K. Motieka, R. Ozolas, E. Bičkus, D. Vidickienė oraz inni	☐
7.	Związek Polaków na Litwie	R. Maciejianiec, G.J. Mincewicz, A. Plokszo, J. Rybak, Z. Siemienowicz oraz inni	☐
8.	Zrzeszenie Związków Chrześcijańskich Demokratów i Litewskiej Młodzieży Narodowej "Jaunoji Lietuva" (Jaujamietiviai) "O jednolity Litwie"	K. Bobelis, V. Peška, S. Buškevičius, V. Giržijauskas, D. Krevys oraz inni	☐
9.	Litewski Ruch "Czarnobyl"	R. Kutra, R. Mockapetris, A. Imbrasas, V. Norvilas, V. Pješukaitis oraz inni	☐
10.	Litewski Związek Liberatów	V. Radžvilas, J. Tamulis, A.K. Leščinskas, P. Bečiūns, R. Valaitis oraz inni	☐
11.	Litewski Związek Patriotów	A.A. Intas, A. Bubulis, J. Pukas, J. Jusaitis, K.D. Ambrasas oraz inni	☐
12.	Ruch Postępu Narodowego Republiki Litewskiej	R. Paulauskas, E. Klumbys, A. Ambrasas, A. Butkevičius, A. Taurantas oraz inni	☐
13.	Lista Litewskiego Związku Tautininkasów (Litewski Związek Tautininkasów, Partia Niepodległości)	R. Smetona, J. Čiulevičius, P. Varanauskas, K. Jurgelėnas, M. Treinsys oraz inni	☐
14.	Wspólna lista Litewskiej Partii Chrześcijańsko-Demokratycznej, Litewskiego Związku Węziów Politycznych i Zesłańców oraz Litewskiej Partii Demokratycznej	P. Katilgas, B. Gajauskas, S. Pečiūnaitis, A. Saudargas, Z. Šišcys oraz inni	☐
15.	Litewska Demokratyczna Partia Pracy	A.M. Brazauskas, P. Gybs, C. Jarišėnas, V. Velikonis, G. Kūkėlis oraz inni	☐
16.	Spoleczno-Polityczny Ruch za Sprawiedliwość Społeczną	J. Mačiūkevičius, J. Kairys, P. Gasūnas, G. Petrauskas, A. Jakubauskas oraz inni	☐
17.	Litewski Ruch Uniarikowanych	E. Genovaitis, A. Šimėnas, S. Krupka, Z.V. Satkevičius, J.R. Klimas oraz inni	☐

Głosowanie pocztą

Pierwsze tysiące spośród ponad 2,5 mln obywateli Republiki Litewskiej, posiadających aktywne prawo wyborcze 18 października otrzymało karty do głosowania w wyborach do Sejmu oraz referendum w celu przyjęcia Konstytucji Republiki Litewskiej. Tego dnia rozpoczęło się głosowanie pocztą.

W przededniu głosowania karty do głosowania dostarczone zostały do wszystkich niemal 2150 obwodów głosowania i niemal tyłu oddziałów łączności.

Głosowanie pocztą odbywa się po raz pierwszy. Ordynacja wyborcza w wyborach do Sejmu zezwala na głosowanie w domowej poczcie Litwy w godzinach jej pracy. Specjalnie przeznaczone do tego celu poczty zakłada się w instytucjach

lecniczych i opieki społecznej, jednostkach ochrony kraju i służby wewnętrznej, miejscach odbywania wyroku, aresztach śledczych.

Głosując pocztą wyborca powinien mieć zaświadczenie uprawniające do głosowania. Jak też dokumenty potwierdzające tożsamość i obywatelstwo. Po ich przedstawieniu wyborca otrzymuje trzy karty do głosowania (obwodu jednomandatowego i wielomandatowego oraz na referendum w sprawie uchwalenia Konstytucji), wewnętrzną i zewnętrzną koperty do głosowania. Wypełnione karty do głosowania wkłada się do wewnętrznej koperty do głosowania, którą się zakleja i razem z zaświadczeniem upoważniającym do głosowania wkłada do koperty zewnętrznej.

Tę ostatnią adresuje się do komisji wyborczej tego okręgu, do którego spisu wyborców został włączony wyborca.

Karty do głosowania i koperty pracownicze pocztą mogą dostarczyć do domu, jeśli wyborca poinformuje o tym swoim zyczeniu oddział łączności wskazując numer swego zaświadczenia w sprawie gło-

sowania.

Wypełnioną kopertę wyborca może wręczyć w wydziale łączności pracowni- ków poczty, który przyniósł dokumenty wyborcze bądź nie później niż 23 października wrzucić do skrzynki pocztowej.

(ELTA)

Jurgis Jurgelis: „Oskarżając innych — nie wywyższasz siebie”

— TAK UWAZA NIEZALEŻNY KANDYDAT NA DEPUTOWANEGO DO SEJMU W MALACKO-SWIECIANSKIM OKRĘGU WYBORCZYM Nr 54

— Jest Pan znanym politykiem, deputowanym do Rady Najwyższej RI, przewodniczącym parlamentarnej komisji praw obywatelskich i spraw narodowości. Kim Pan jest jeszcze?

— Nauczycielem, prawnikiem. Ukończyłem wydział matematyki w Wileńskim Instytucie Pedagogicznym, wydział prawa na Uniwersytecie Wileńskim, studiowałem reżyserię w Konserwatorium Wileńskim. Ponadto rok stażowałem w Instytucie Państwa i Prawa w Moskwie, studiowałem na aspiranturze.

— Jaki Pańskim zdaniem, w procesie odrodzenia państwa popełniono największe błędy?

— Jest to nieopatrzone zniszczenie kolonów, upadek rolnictwa.

— A największy „grzech”?

— Skonfrontowanie Rady Najwyższej,

skłócenie ludzi, szukanie wrogów.

— Co by Pan zaliczył do zasług i osiągnięć parlamentu i społeczeństwa?

— Odzyskanie niepodległości jako gwaranta przetrwania narodu.

— Jaka była zesłana dla nas największa łaska losu...?

— Pucz, którego upadek rozwiązał wiele problemów politycznych.

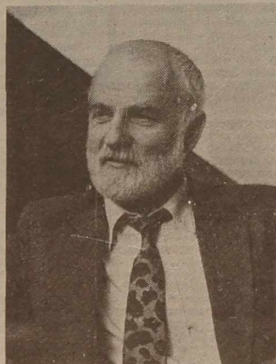
— ...i dopuszczenie?

— Największa w tym stuleciu susza na Litwie.

— Co Panu pozostałe, gdy nie będzie polityk?

— Zona Zydre — lekarza, troje dzieci (najmłodszy Mindaugas ma 5 latków). Co wieczór muszę wymyślać mu nową wersję bajki o kurczaku, które towoło rozbójników.

— Do jakiej partii Pan należy?

— Nigdy nie należałem i nie należę do żadnej partii. Jestem kandydatem niezależnym.

— Pańskie przekonania religijne?

— Jeszcze w szkole średniej napisałem słowo Bóg z dużej litery, za co uciarpiłem.

— Do czego Pan jako człowiek czuje sentymenty?

— Lubię zachody słońca...

— Co Pan sądzi o mniejszościach narodowych?

— Muszą one żyć w naszym państwie tak, aby nie odczuwały, iż są mniejszością narodową.

— Wielokrotnie Pan popierał postulaty polskiej frakcji RN, opowiadał się za szybszym przeprowadzeniem wyborów do sejmików i wileńskich rad rejonowych...

— Mieszkańcy każdego rejonu mają prawo posiadać wybraną przez siebie władzę. Jeżeli działalność tej władzy jest sprzeczna z Konstytucją, wówczas można taką radę rozwiązać. Jednakże w żadnym razie nie mogą usprawiedliwić takiej sytuacji, gdy rejonowi podwileński przez cały rok nie mają własnych rad.

— Pańskie credo polityczne?

— Za wszystkie niepowodzenia, porażki (na przykład zrzuconie rolnictwo, zimne mieszkanie, niedostatek żywności itd.) polityk nie powinien winić innych, musi sam poczekać się do odpowiedzialności. W polityce są dwie moralności: oskarżać i być odpowiedzialnym. Pierwsza jest moralnością przegranej, druga — moralnością zwycięstwa.

— Działkuje za rozmowę. Życze wygranej na wyborach i kontynuowania pokojowej polityki, jednoczącej wszystkich ludzi Litwy.

Jadwiga BIELAWSKA

(Zam. 1212)

WRACAJĄ DO PUBLIKACJI: „WYWLĄSZCZONA” ORAZ „PYTANIE DO KANDYDATÓW NA POSŁÓW DO SEJMU RL”

Jeżeli redakcja nie przeprosi, zmuszony będę zwrócić się do sądu

Szanowna Redakcjo! Kłania się Wam mer Niemenczyna M. Borusewicz. Nigdy nie sądziłem, że dożyję do tego, aby „Kurier Wileński” podawał do wiadomości publicznej nie sprawdzone fakty, fałszywą informację, która poniża godność człowieka. „K.W.” na pewno chce osiągnąć poziom gazety „Witni”. Robi sobie „dobrą” reklamę przed prenumeratą. 26 września br. („K.W.” nr 189) w artykule „Wywłaszczona”. Autorka pisze: „Do lata ubiegłego miałam kawaleczek ziemi — 15 arów przy domku, który dostał mi się po śmierci matki. I oto okrojono ją do 8 arów nie pytając mnie o zgodę”. 22 marca 1983 roku p. W. Cybulska zwróciła się do Niemenczynyńskiego Komitetu Wykonawczego z prośbą o zmniejszenie działki przy domu do 8 arów. Decyzja komitetu wykonawczego nr 17 z 22 marca

1983 roku brzmi (kopię załączam): zmniejszyć ob. W. Cybulskiej na jej prośbę działkę w m. Niemenczynie ul. Wileńska 17 do 800 m². Muszę zaznaczyć, że merem Niemenczyny jestem od 28.05.90 r. Garaży i podjazdowych dróg sąsiadów na działce W. Cybulskiej nie ma. „Jestem niewyłączona kobieta, nie złożyłam nawet podania na wykupienie ziemi... Mer też mi nie powiedział, że wykupienie ziemi mogłoby ją dla mnie uratować, a przecież codziennie obijałam jego progi z prośbą o zwrócenie mi mego ogrodu”. Pani W. Cybulska złożyła podanie w merostwie na wykupienie działki 23 kwietnia 1992 roku (kopię załączam). Sporządzone wszystkie dokumenty, oceniono na 1140 rubli, przekazano zawiadomienie o opłacie. Pan W. Cybulska dokumentów potwierdzających

prawo własności na działkę nie posiada. Przewodniczący komisji reformy rolnej zaproponował p. W. Cybulskiej przedstawicieli dwóch świadków i sprawę skieruje się do sądu o zwrot własności, jeżeli ona tego będzie potrzebowała. W. Cybulska w merostwie figuruje na liście osób samotnych. Dary otrzymane od ZPL były przydzielane również w loterii „Kniączka Niemenczynyńskiego” zostały rozdane osobom samotnym w mieście. W. Cybulska otrzymała w 1990 i 1991 roku po 100 rubli. Wyręczyli: je przez Towarzystwa Miłośników Grodna i Wilna z Węgorzewa p. Karażewicz wspólnie z przedstawicielami merostwa. We wrześniu br. merostwo zaproponowało p. Cybulskiej 3 tony węgla po ulgowych cenach — 330 rubli za tonę. Do gazety „K.W.” Pani W. Cybulska zadnego listu nie pisała i nic nie wie o artykule. Proszę redakcję „K.W.” w ciągu 10 dni zamieścić na łamach gazety moją odpowiedź i przeprosić. W przeciwnym wypadku zmuszony będę zwrócić się do sądu. M. BORUSEWICZ, mer miasta Niemenczyna 2 października 1992 r.

Biurokracja niejedno ma imię...

lecz nie posiada narodowości. Do takiego wniosku doszliśmy kolejnym raz. Bo czym się różni biurokrata-rodak od biurokraty nie-rodaka? Bodajże niczym. Może tylko tym, że ten pierwszy broniąc siebie apeluje do uczuć narodowościowych oraz patriotycznych, najczęściej przyobiekając szaty obrońcy zbiorowych interesów ludzi swojej narodowości — zbiorowych, ale nie indywidualnych. Tyle tytułem wstępu do naszego komentarza na odpowiedź mera Niemenczyna M. Borusewicz. A teraz o sędnie sprawy. Reakcja mera Niemenczyna M. Borusewicz na publikację w gazecie była operatywna, wręcz gwałtowna. Najpierw kandydat na posła do Sejmu RL z ramienia Związku Polaków na Litwie wyraził swoje oburzenie telefonicznie, niedługo potem dostarczył do redakcji powyższą odpowiedź-ultimatum z zagrożeniem, że o ile nie przeprosimy szanującego siebie mera i aktualnego kandydata, to w obtonie własnej godności zwrócę się do sądu. Mimo, że w „K.W.”, jak to się mówi, nie przelewa (bądź co bądź jesteśmy na dotację) i grzywna pieniężna jeszcze bardziej by obciążała nasz skromny budżet, to jednak nie spieszyliśmy z przeprosinami, bowiem nieszczerza wydała się nam ta odpowiedź. Nie tylko dlatego, że jako troskę merostwa o bezbronną emerytkę traktuje on obecność przedstawicieli merostwa podczas wręczenia pani Cybulskiej darów z Polski: Dziwna wydała się nam „prośba” W. Cybulskiej o zmniejszenie jej działki, jak

również załączone do odpowiedzi mera oświadczenie Autorki, że listu do redakcji „K.W.” nie pisała, pod którym figurował ten sam podpis, co pod opublikowanym w naszej gazecie listem „Wywłaszczona”. Wszystko to zmusiło nas sprawdzić, jak to się mówi, fakty na miejscu. Dwukrotnie odwiedziliśmy przedstawicielką redakcji Niemenczyny. Jeśli chodzi o merostwo, bo właściwie nic nowego nie dowiedzieliśmy się, może z wyjątkiem tego, że pokazując nam protokoły posiedzeń komitetu wykonawczego z roku 1983, gdzie jest wspomniana decyzja nr 17 z dn. 22 marca 1982 roku „O zmniejszeniu działki ob. W. Cybulskiej” M. Borusewicz dla czegoś nie potrafił odnaleźć dokumentu, na którego podstawie komitet wykonawczy podjął taką decyzję, a mianowicie — podania W. Cybulskiej z dn. 22 marca 1983 r. (jaka operatywność w rozpatrzeniu prośb ludu była w tamtych czasach), w którym prosiła ona władzę wykonawczą miasteczka dobrowolnie zmniejszyć jej działkę do 8 arów. Podczas kolejnej wizyty w Niemenczynie oraz spotkania z Autorką opublikowanego w gazecie listu, przekonaliśmy się, że podobnie „dobrowolnie” na początku próbowała ona potwierdzić, że żadnego listu do redakcji „K.W.” ani w pierwszym wypadku (który opublikowaliśmy w gazecie), ani też w drugim (który załączył do swej odpowiedzi) mer W. Cybulska nie pisała. Co prawda, po dłuższej rozmowie z przedstawicielką naszej redakcji W. Cybulska potwier-

dziła, że znalazłszy się w trudnej sytuacji ten pierwszy list do „Kuriera” naprawdę podpisała. Wygląda, że kobieta powiedziała nam prawdę. Dowiedzieliśmy się od niej również, iż żadnego podania o zmniejszeniu działki przy domku do ówczesnego komitetu wykonawczego nie składała, że już posiada dokumenty z archiwum, potwierdzające własność na ziemię, toteż nie powinna ją wykupować, ani też zwracać się do sądu, jak sugeruje mer M. Borusewicz. W dniu sprawdzania garaż sąsiada na działce pani Cybulskiej nadal się znajdował. Zanim odpowiedź mera oraz niniejszy komentarz znalazły się na łamach gazety minęło nie 10 a całych 20 dni, ale jakoś nie styśleliśmy, żeby M. Borusewicz w obronie własnego munduru zwrócił się do sądu. Być może, jest bardzo zajęty kampanią przedwyborczą do Sejmu RL, a może sądził, że zastraszając redakcję i jego odpowiedź bez sprawdzenia faktów na miejscu zostanie opublikowana. W każdym bądź razie jeszcze raz przekonaliśmy się, jak mało znaczący mały człowiek dla pretendentów do wielkiej polityki, bo inny kandydat na posła do Sejmu RL, pełnomocnik rządu na rejon wileński Arturas Merkys, do którego zwracała się pani Cybulska, wcale nie raczył zareagować na jej list, opublikowany w naszej gazecie. No cóż, niech to wszystko pozostaje na sumieniu obu urzędników. Najważniejsze, że dzięki interwencji redakcji sprawę pani W. Cybulskiej ruszyły z niejśca.

Nowy tryb wpląt do budżetu Litwy

Rząd Republiki Litewskiej wielokrotnie w życie zależającym programu stabilizacji ekonomicznej (memorandum) 16 października opowiadał, że „O funduszach walutowych i trybie wkładów do budżetu państwowego Litwy”. Uchwałę tę dla ELTA skomentowała kierowniczka działu waluty i papierów wartościowych Ministerstwa Finansów Lina Gastūnaitė. Ewidencja budżetu Republiki Litewskiej prowadzona będzie wyłącznie w talonach, które są obecnie jedynym środkiem rozliczeń. Przedsiębiorstwa litewskie, otrzymujące wpływy w pieniądzech wewnętrznych i walucie wymiennej, z dniem 1 października podatek z zysku (dochodowy), odsetki za korzystanie z kapitału państwowego, akcyzy wplatają z tytułu państwowych ubezpieczeń społecznych i innych naliczają i uiszczają w talonach. Ludzie, którzy dotychczas pobory i premie otrzymywali w walucie wymiennej, podatek dochodowy płacą i wynagrodzenie za pracę otrzymują w tymczasowych

pieniądzech Republiki Litewskiej — talonach. Kurs talona wyliczony w walucie wymiennej ustala Bank Litewski raz na miesiąc. Opłaty celne i opłaty skarbowe uiszczają się w talonach. Władze państwowych Litwy, związane są stażami i dotacjami zagranicznymi kompaniami, które się również w talonach. Z dniem 16 października powstrzymuje się opłaty walucie wymiennej do Funduszu Walutowego Państwa Litewskiego i likwiduje się rezerwowi fundusz walutowy Republiki Litewskiej. W talonach państwowych Litwy otworzone konta budżetu państwowego i budżetów samorządowych, które się przelewa nie wykorzystaną resztę waluty. Rząd od 1 stycznia do 16 października 1992 roku zatrzymał wpływ Funduszu Walutowego Państwa Litewskiego — 72144 tysięcy dolarów USA oraz wydatki — 59140 tysięcy dolarów USA.

Czy państwo litewskie ma państwową politykę kulturalną?

Odpowiedź na to pytanie oraz wyczerpujący komentarz można było usłyszeć na konferencji prasowej ministra kultury i oświaty Dariusza Kučyła, która się odbyła 20 października. Obecnie, gdy wchodzi w życie gospodarka rynkowa, powierzył minister, sprawą najważniejszą jest racjonalizacja życia kulturalnego, zachowania największych wartości kulturowych, troska o socjalną opiekę nad artystą, człowiekiem z kręgu kultury. Nawet w bardzo trudnych warunkach naszego życia gospodarczego, przy małej ilości zasobów materialnych znajdujemy mimo to środki na programy kulturalne. Władnie programy. Stanowi to jedną z głównych zasad naszej państwowej polityki kulturalnej. Zmniejszyć się bezpośrednio dotacja instytucji kulturalnych a więcej środków przeznaczyć się na konkretne programy. W ten sposób zamierza się pobudzić inicjatywę twórczą. Ufundowano już 25 stypendiów wyższych, a także niższych dla młodych artystów, kontynuując się tradycje nagród narodowych, zdolni młodzi ludzie mogą korzystać ze stypendiów Ministerstwa Kultury i Oświaty. Materialnie wspierane są najciekawsze regionalne idee kulturalne. Zdaniem ministra, bardzo istot-

ne jest propagowanie otwartości naszej kultury, jak najlepsza prezentowanie jej światu. Wydawane na ten cel środki państwowe zawsze okupują się z nieważką. Zamierza się też wspierać programy pamiętkowe — jubileuszowe imprezy poświęcone Vydunagosi, S. Daukntasowi, M. Mažvydasowi, V. Mykalošui, Putinasowi. Sporo środków przewidziano na wydawanie książek, sztuk filmową; w żadnym miejscu państwo świata te dziedziny kultury nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Informa teatru, która wzbudziła zainteresowanie na łamach prasowych, jest niestety nieunikniona. Teatry same powinny się zatroszczyć o swe przetrwanie. System umów przewidziany w ustawie o teatrach nie jest obowiązkowy, jeśli teatr nie ma za co — może utrzymać i bez umów znaczący zarządek zjawiających się na scenie aktorów. Obecnie wspólnie z amerykańskimi specjalistami marketingu opracowuje się model pracy teatrów w warunkach gospodarki rynkowej. Państwo przystępujące do nowoczesnej gospodarki również w nowoczesny sposób ma kierować swymi sprawami kultury — taka myśl dominowała na konferencji prasowej.

MIGAWKI WILEŃSKIE. Inf. wł. Fot. W. Charli

Droższy nie znaczy lepszy

Tak mówi się dziś w Wilnie o komunikacji miejskiej. I oto dowiedzieliśmy się, że od 1 listopada znów czeka nas pod-

wyższa cena na bilety trolejbusowe i autobusowe. Bilet jednorazowy będzie kosztował 6 talonów, tzw. mienny — 53 tal., w

dniach pracy na autobus albo na trolejbus — 120 tal., na cały tydzień, na autobus albo na trolejbus — 165 tal., na oba te środki — 270 talonów.

Kronika pamięci Imiona z cmentarza wojskowego na Rossie

Tym razem o spoczywających tutaj akowcach przypomnieliśmy zdejścia. Na przemianym przez panią Wandę Kiałkę, obecnie mieszkającą we Wrocławiu, widzimy miejsce pochówku żołnierza AK Czesławy Wyrwas. Według relacji pani Wandy, zginęła w styczniu 1945 r. Może jeszcze żyją ci, którzy znali Czesławę Wyrwas i mogliby uzupełnić tę informację.

Obok z lewej strony znajduje się grób Sergiusza Zyndramy — Kościakowskiego „Fakira”, członka Egzekutywy Kedywu wileńskiego AK. Był żołnierzem Września. Jeździł Urbankiewiczem „Jurek”, „Zawada” w zeszycie historycznym „Wiano” nr 1 wspomnianym. „Na wojnie poszedł jako podchorąży 23 pułku ułanów i przeżył to, co przeżyło wielu z nas — świadomość zbliżającej się klęski i — mógł w plecy 17 września. Kolo Suchego Kamienia w Kieleckim 23 pułk trafił pomiędzy dwóch wrogów. Dowódca postanowił rozwiązać pułk. Sergiusz udał się wtedy do Warszawy. Nas wszystkich tam ciągnęło, by bronić stolicy. Ale czekało jeszcze jedno rozczarowanie: kapitulacja. No to weszli na następną drogę: przedostać się na Zachód. Dwa razy wpadł Niemcom w ręce. Nie był z tych, co się poddają. Dwa razy uciekł. Spróbował szczęścia w przeciwną stronę — do miasta swoich lat szkolnych. Wilna. Ruszył z grupą przyjaciół. Na granicy w Gudogajach zatrzymało ich NKWD i dostali się do więzienia w Oszmianie. Następnie zostali przewiezieni do Stucka. 22 czerwca 1941 r. pospasyli się niemieckie bomby na Stuck. Więźniowie nie

chcieli czekać biernie. Kto rzucił hasło buntu — łatwo się domyślić. Wyłamali „kormuszkę”, czyli te drzwiczki do podawania posiłku, wyszli, powyciągali przez „kormuszkę” kobiety i oto doszło do spotkania, jakiego nie wymyśliłyby najlepszy dramaturg: na schodach między piętrami spotkali oddział egzekucyjny NKWD, który biorąc ich za kogoś innego zapytał: „A gdzie zdień polityczeskiej?”

Znów peregrynacje i ładowanie w Wilnie. Zetknęliśmy się przy zamachu na Ancercwicza, później zaś kontakty wyłącznie służbowe, i ja go ubezpieczałem jeszcze w zamachu na Wyleżyńska, on mnie, kiedy likwidowałem Łabunskisa, a spotykaliśmy się również przy innych akcjach bojowych i służbowych odprawach... W 1944 r. nasze kontakty się rozluźniły. Według informacji przesłanej mi przez syna „Fakira”, Andrzeja, na początku stycznia 1944 służył w Brygadzie rtm. „Łupaszkij”. Został ranny w udo pod Wozorzianami. W tym czasie otrzymał awans na podporucznika i Krzyż Walecznych. W akcji „Burza” dowodził zwiadem konnym w 1 Brygadzie „Juranda”. Jesienią, a więc już po zmianie okupanta, działał na terenie Podbrzezia, Rzeszy, Mejszagoły, Niemenczyna... 7 grudnia 1944 r. został mianowany przez Komendę Okręgu dowódcą Oddziału Samoobrony Ziemi Wschodnich, odc. 4... Finał spraw, których był duszą, nastąpił 4 lutego 1945 r. w miejscowości Raubiszki..."

Oto przebieg ostatniej bitwy „Fakira” w relacji pani Wandy Kiałki „Mariki” (wówczas nazywała się jeszcze

Cejko; potem została żoną ppor. Stanisława Kiałki „Bolesława”, oficera sztabu operacyjnego „Wilka”). Pani Wanda trafiła tego dnia do oddziału „Fakira”, by się zobaczyć ze swoim bratem, „Kaktusem”.

„Chłopcy zaprowadzili mnie do trzeciego domu, gdzie stał mój brat — wspomina pani Wanda. — Był tam fortepian. Dziewczyna grała, śpiewaliśmy partyzantkie piosenki, było bardzo miło. Nagle padł strzał, drugi, trzeci. Chłopcy chwycili, co kto miał pod ręką i przebiegli do pierwszego domu, gdzie stał na kwatery „Fakir”... Nagle słyszę krzyk: „Siostr! Komendant ranny! Szybko!” Leżał w sieni za ganecznikiem. Był nieprzytomny, w płaszczu, ciekła strużka krwi. Ja mówię: „Trzeba go przenieść w bezpieczne miejsce”. Przenieśliśmy do małego pokoju, bo kule gwizdały. Podobno wyszedł do sieni, by zobaczyć, „jaka jest sytuacja i gdzie kule odbiły się od ściany i rykoszetem trafiły go w pierś... Zabrałszy rannych na sanie. Ja iechałem z „Fakirem”. Był nieprzytomny. Ciężko ranny był też „Dan”, dostał w brzuch. Potwornie cierpiał. „Fakir” raz odzyskał przytomność i poprosił: „Do Kiemieliszek”. Potem pułk zaczął słać, a w chwili północy skończył. Stało się to w nocy z 4 na 5 lutego 1945 r. W cmentarzu wojskowym na Rossie Sergiusza Zyndramy — Kościakowskiego „Fakira” pochował pan Dogl razem z jednym z krewnych zbiegłego”.

Niedawno pani Wanda Kiałka bawiła w Wilnie. Odwiedziła miejsca związane z wydarzeniami minionych lat. Na nowo ożyły wspomnienia, a wraz z nimi nadzieja, że być może za pośrednictwem „Kuriera Wileńskiego” uda się jej odnaleźć pana Lisowskiego, który w miejscowości położonej niedaleko Raubiszek ukrył panią Wandę przed prześladowaniami.

Podczas pogrzebu z przodu przy grobie stoją: od prawej — młodszy brat Czesława Fiedorowa — Henryk, mieszka obecnie w Olsztynie,

z lewej — Zbigniew Milewski, który mieszka w Kozienicach. Właśnie pan Zbigniew zachował to zdjęcie, którego reprodukcję przekazał byłej wilmiance pani Irenie Podsiadło, obecnie mieszkance Ustki. Ta przekazała swojej koleżance wilmiance Janinie Aniskiewicz, stałej czytelniczce „Kuriera Wileńskiego”. W ten sposób zdjęcie znalazło się w redakcji.

„Prosimy o uratowanie przed zapomnieniem skromnych bohaterów tamtych lat — pisze pani Irena Podsiadło w liście załączonym do zdjęcia — a wśród nich również Czesława Fiedorowa, porucznika „Iрка”.

Bohaterzy tej publikacji polegli w walce z hitlerowcami i NKWD.

Jerzy SURWIŁO

NA ZDJĘCIACH: przy grobie Czesławy Wyrwas; podczas pogrzebu porucznika „Iрка” Czesława Fiedorowa; pani Wanda Kiałka.

Fot. i repr. Walery Charin

MORSKA WODA — NAJLEPSZY ŚRODEK PRZY ZAPALENIU GARDŁA

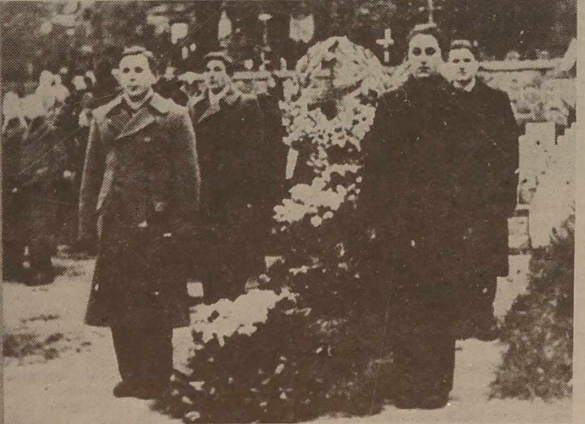
W Chinach najpopularniejszym lekiem przy niezycie gardła jest morska woda. Chłirczy często cierpiący na ból gardła latem wjeżdżają nad morze, poza tym puszczają gardło zimną lub lekko ogrzaną wodą morską. Niestety, sposób ten nadaje się przede wszystkim dla ludzi którzy mieszkają nad morzem, bo morska woda szybko się psuje.

SPOSOB NA NIEDOKRWRWISTOŚĆ I WYCZERPANIE

W pradawnym czasach niedokrwrwistość i wyczerpanie leczono świnią mlekiem. Rzecz zrozumiała, że mleko należy doć do jakiegoś naczynia. Mleko świni jest gęste i bardzo pożywne. Być może, w przyszłości świnie będziemy hodowali nie tylko dla wiewprzyny, lecz także dla mleka.

WIEJSKIE SPODKI NA KASZEL

A. Jeżeli chcemy wyleczyć zardawniony kaszel, powinniśmy natrzeć pierś chorego kawalkiem sukna, potem nacieramy wiewprzo sionłą lub topionym tłuszczem z dodatkiem niewielkiej ilości oleju z sosnowych igiel. Ze względu na brak oleju możemy dodać trochę topionego masła.
B. Sok z gotowanej rzepy z cukrem (lepiej z miodem) jest także dobrym lekarstwem na ból w pierści będące wynikiem przeziębienia i na kaszel.
C. Pokrajając na drobne kawałki 10 cebul i główkę czosnku. Gotować w niewaparyzowanym mleku tak długo, aż cebula i czosnek zmiękną, dodać miodu.
D. Pić po jednej łyżeczce soku z jednej łyżki po godzinie przez jeden dzień.
E. Zmieszać w równych częściach sok z rzodkiewki, sok z marchwi i mleko. Pić po jednej łyżeczce 6 razy dziennie.
F. Zmieszać 2 łyżki herbatnika łyżkę pszennej maki i 2 łyżki słodkiej miodu.
Zażywamy po 1 herbatnik łyżeczce kilka razy dziennie.

Apel Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

W związku z uzyskaniem przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie zgody władz litewskich na urządzenie kwatery żołnierzy AK na Rossie Rada zwróciła się do naszej redakcji w następującej sprawie. Jak wiadomo, cmentarze żołnierskie na całym świecie w warunkach wojennych, Podobnie rzecz się ma na cmentarzach wojskowych na Rossie. Projekt uporządkowania grobów akowców również przewiduje ekshumację i przeniesienie prochów łącznie 20 osób. Na to potrzebna jest zgoda członków ich rodzin. Dlatego też Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa prosi rodziny spoczywających w cmentarzu wojskowym na Rossie o nawiązanie kontaktu w sprawie uzyskania zgody na dokonanie ekshumacji i przeniesienia prochów ich bliskich w celu urządzenia kwatery akowców. Podany adres Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, ul. Krucza 36, 00-921 Warszawa, tel. 628-45-04. Prosimy także zwracać się do Ambasady Rzeczypospolitej

Polekcie w Wilnie: 2001 Vilnius, Aušros Vartu 7, tel. 22-44-44 oraz redakcji „Kuriera Wileńskiego”; 2019 Vilnius, Laisvės pr. 60, tel. 42-79-48. Według runderacji oznaczonej na projekcie urządzenia kwatery poszukiwania dotyczą nr nr 47 46 49 50 — nieznanymi żołnierze AK, nr 51 — Janusz Piotrowski (ps. „Grzmot”, lat 18), nr 52 — Stanisław Lemieszek (ps. „Kawaler”, lat 26), nr 54 — nieznanymi żołnierze AK, nr 56 — Zenon Czyż (ps. „Hel”, lat 20), nr 57 — Bronisław Pawłowicz, nr 58 — Józef Kodz (ps. „Leliwa”, lat 24), nr 64 — nieznanymi żołnierze AK, nr 65 — Aleksander Pieczuk (lat 33), nr 66 — Andrzej Zielinski, nr 67 — Władysław Staczkowski (lat 19) nr 68 — nieznanymi żołnierze AK, nr 69 — Władysław Korsak (lat 19), ? (ślupki) — nieznanymi żołnierze AK. Ośmiu jest nieznanymi. Być może właśnie wśród nich są Czesława Wyrwas i Czesław Fiedorow. W dalszych poszukiwaniach bądźże liczymy na pomoc Czytelników „Kuriera Wileńskiego”, m.in. w udzieleniu informacji, gdzie można odnaleźć rodziny spoczywających na Rossie, ew. czy jeszcze żyją członkowie tych rodzin.

Telewizja

CZWARTEK, 22 PAŹDZIERNIKA

LTV-1

9.00 — Program. 9.05 — Program dla dzieci. 10.05 — Dla maluchów i dla dorosłych. Film dok. 10.30—11.20 — „Ojczyzna 17.20 — Wiadomości. 17.35 — Wybory do Sejmu-92. Wybory kandydatów Senamieskiego (Staramiejskiego) Okręgu Wyborczego nr 2. 18.35 — Kandydaci koalicji Sąjduisu 19.20 — Wystąpienia kandydatów Okręgu Wyborczego Mariu nr 21. 20.00 — Dobranocka. 20.25 — Reklama. 20.30 — Panorama. 21.00 — Wybory do Sejmu-92. Kandydaci Socjaldemokratycznej Partii Litwy. 21.45 — Wystąpienia kandydatów Prienajskiego Okręgu Wyborczego nr 67. 22.35 — Koncert. 23.15 — Wiadomości wieczorne.

LTV-2

20.00 — Przegląd regionalny. 20.30 — Piramida. 21.30 — Film fab. 22.00 — Wiadomości. 22.15 — Cd. film. 22.35 — Gra telewizyjna „Tak, Nie!”

Warszawa

11.00 — „Columbo” — serial prod. USA. 12.35 — Zolnierz nieznan — wojskowy program publicystyczny. 13.00 — Wiadomości. 13.15 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Dla młodych widzów: „Kwant”. 18.00 — Telexpress. 18.20 — „Ślawa” — serial muzyczny prod. USA. 19.10 — Co nas obchodzi Maastricht. 19.20 — Inna muzyka — taniec. 19.35 — Magazyn katolicki. 20.00 — Tęczywo mini-box. 20.10 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — „Columbo” — serial prod. USA. 22.50 — Tylko w „Jedynce”. 23.45 — Wiadomo-

ści. 24.00 — Reporter — magazyn. 0.35 — Turniej tenisa stołowego. 1.05 — Język włoski dla początkujących.

Ostankino

5.00 — Dziennik. 5.20 — Gimnastyka poranna. 5.30 — Poranek. 7.50 — Kreskówka. 8.00 — Dziennik. 8.20 — Premiera TV serialu „Bogaci też płaczą”. 9.05 — Piłka nożna. Puchar Europy. 10.45 — Kreskówka. 11.00 — Dziennik. 11.20 — TV film fab. „Dni powszednie i święta Serafimy Glukinej”. Odc. 1. 12.30 — Kłótnie. TV film fab. „Struny do hawajskiej gitary”. 12.50 — TV film fab. „Każdemu swoje”. 14.00 — Dziennik. 14.25 — Telemixt. 15.10 — Notes. 15.15 — Walt Disney przedstawia. 16.05 — Koncert orkiestry kameralnej z USA. 17.00 — Dziennik. 17.20 — Do lat 16 i więcej. 17.55 — Piłka nożna. Puchar zdobywców pucharów 1/8 finału. „Spartak” (Moskwa) — „Liverpool” (W. Brytania). 19.45 — Dobranocka. 20.00 — Caramboli na Caramoleto. TV film muzyczny.

TV Rosji

7.00 — Wiści. 7.20 — Czas ludzi interesu. 7.50 — Nie w ciemie. 9.00 — Nieznany Wschód. 9.15 — W wolnym czasie. 9.15 — Na premierze w MCHAT. in. Czechowa. 10.15 — Reporter. 10.30 — K-2 przedstawia: „Akapi”. 11.00 — Serial TV „Santa Barbara”. 11.50 — Kosmopolis. 12.35 — Tinko. 12.40 — Kwestia chińska. 13.00 — Wiści. 13.20 — Z sali Sądu Konstytucyjnego Rosji. 15.00 — Przeczytajcie. 15.30 — Eter bez granic. 15.40 — Program dla przedsiębiorców. (Francja). 16.00 — Tam-tam nowości. 16.15 — Transroster. 17.00 — K. Mażelka. Reportaże z NATO. 17.30 — Informator parlamentarny. 17.45 — TV Teatr Rosji. 18.45 — Co dzień święto. 18.55 — Reklama. 19.00 — Wiści. 19.20 — Premiera serialu TV „Santa Bar-

bara”. 20.00 — W świecie automota sportu. 20.40 — Specjalny informator komercyjny. 20.50 — Niezależne TV. 21.00 — Klub biznesu. 21.55 — Reklama. 22.00 — Wiści. Prognoza astrologiczna. 22.25 — Karuzela sportowa. 22.30 — Na sesji RN Federacji Rosyjskiej. 23.00 — Z sali Sądu Konstytucyjnego Rosji. 23.30 — Po prostu przyjeźcie.

PIĄTEK, 23 PAŹDZIERNIKA

LTV-1

9.00 — Program. 9.05 — Ziemia Klajpedzka. 9.50 — Koncert. 10.30 — Litwa i świat. 17.40 — Wiadomości. 17.55 — Wybory do Sejmu-92. Wystąpienia kandydatów w Mazekiajskim Okręgu Wyborczym nr 38. 18.30 — Kandydaci Związku Liberatorów Litwy. 19.15 — Wystąpienia kandydatów Aukstajskiego Okręgu Wyborczego nr 28. 20.00 — Dobranocka. 20.25 — Reklama. 20.30 — Nowości. Opinie. 21.00 — Wybory do Sejmu-92. Wystąpienia kandydatów z Pajuryjskiego Okręgu Wyborczego nr 22. 21.35 — Wybory do Sejmu-92. Debaty zdobywców partii. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Nocne kino.

TV Litwy Wschodniej

18.00 — Trans. programu TVP. 19.15 — Reporter. Wiadomości w jęz. litewskim. 19.25 — Pod znakiem Rysia. 19.45 — Roma Ubartas. 20.00 — Reporter. Wiadomości w jęz. rosyjskim. 20.10 — Gospodarz teletopu. 20.15 — Oaza M. 20.40 — Wystawa. 20.45 — Reporter. Wiadomości w jęz. polskim. 20.55 — Nie spij języczka. 21.10 — Trans. programu TVP.

Warszawa

11.00 — „Wodzirej” — film fab. prod. polskiej. 12.45 — „Sto lat”. 13.00 — Wiadomości. 13.15 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Dla dzieci. 17.50 — Język angielski dla dzieci. 18.00 — Telexpress. 18.20 — „Triumf cywilizacji zachodniej” — serial prod. ang. 19.15 — Prawo i bezprawie. 19.30 — „Obstawa prezydenta”. Koncert. 20.00 — „Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — „Wodzirej”. 23.00 film fab. prod. polskiej. 23.45 — Zawsze Po 21-tej. 23.45 — Wiadomości. 0.05 — Film dok. 0.45 — Godzina z zespołem

SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne. Opłata od razu. Zwracać się: Vilnius, ul. Traku 12a, tel. 22-78-90. (Zam. S-165)

Organizacja

nabywa
CZEKI INWESTYCYJNE.

Zwracać się: Vilnius, tel. 63-79-75 (od godz. 9.00 do 18.00).

(Zam. 1214)

KUPIJEMY

CZEKI INWESTYCYJNE.
Zwracać się: Vilnius, tel. 65-26-17.

(Zam. 1061)

Ekran

VILNIUS — „Ojczyzna” (USA). 0.12, 14, 16, 18.10, 20.15, 22.15, 24.15
LAZDYNAI — „O-4-H” (USA) (szczególnie niebezpieczny wojna 17.30, 19.30)

DRAGUSTE — „Krechyta” (USA) my progo albo paskudny wojna 0.16, 20.30, „Twardy orzech” (USA, 2 serie) — o 18.
AUSRA — „Krwawy kawałek” (USA) — o 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.40, 20.50.

PERGALIS — „Herzt” (USA, komedia) — o 12, 14, 16, 18, 20, 22.

AIDAS — 24. 25X — „Sława wiodłości” (2 serie, India) — o 16, 18.30.

22 PAŹDZIERNIKA

Mają rozwiniętą wyobraźnię, a nierzadko również zdolności literackie. W swoich poglądach są postępowi, a nawet reformatorscy. Chętnie włączają się do prac społecznych. Przez obcość nie gdywają oprócz osobliwego wdzięku wykazują też niecierpliwość, zawziętość i przewrotność.

Kalendarium

* Czwartek (22X) jest 28 dniem 1992 r. Do końca roku 70 dni.

* Znak Zodiaku — Waga.
* Imieniny: Józefiny, Kordula, Filipa, Marka.

* Wschód Słońca — 7.03, zachód — 17.06. Długość dnia 10 godz. 03 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 22 października zachmurzenie z przemiśnieniami, wiatr północno-wschodni, umiarkowany, opady. Temperatura 7—9 stopni ciepła.

23 października lokalne opady, temperatura w nocy i w dzień 2—7 stopni ciepła, 24 października w nocy 0—5 stopni mrozu, w dzień 4—9 stopni ciepła.

NABYWAMY CZEKI INWESTYCYJNE PO WYŻSZEJ CENIE

Zwracać się: Vilnius, ul. Barboros Radvilaites 3, gab. 206, tel. 61-40-75 (w dniach pracy od godz. 10 do 19). (Zam. 1204)

SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne (1:1). Zwracać się: Vilnius, Mėnuškus 27 albo Zirmunų 27, II piętro, tel. 77-99-78 od godz. 12 do 17. (Zam. 1206)

Dziurnik wydania:

Barbara ZNAJDZIEŁOWSKA, Władysław PODMOSKOW, Antonina MISZCZUK, Jan LEWICKI

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Usługi XERO — powielanie dokumentów — al. Laisvės 60, 11 piętro, pokój 1102. Czynne od 9.00 do 17.00 w dniach pracy.

PILNE ogłoszenia są przyjmowane w redakcji, pr. Laisvės 60, 11 piętro, pokój nr 1114, tel. 42-69-63.

Polska firma

PRODUKCYJNO-HANDLOWA

poszukuje partnerów do współpracy

Produkuje:

— dzianiny (trykotaż)

— odzież damską, dziecięcą, młodzieżową (garsonki, sukienki, dresy, spodnie itp.).

Sprzedajemy sprzęt rolniczy, ogrodniczy oraz nasiona.

Kontakt w Polsce: PPHO „LUKDAM”

Łódź, ul. Sienna 15

Tel. Polska, Łódź (8-10-48-42)

51-48-30 do godz. 15.00

32-92-56 po godz. 18.00.

Kontakt: Vilnius, tel. 42-79-55 do godz. 17.00.

Tel. domowy — 76-65-85 po godz. 19.00. (Zam. S-162)

Spółka akcyjna „Žygunas”

zaprasza do podróży

na dwa dni do Stambułu. Odlot samolotem z Mińska. Wyjazd do Mińska w każdą środę.

Koszt podróży 200 dolarów USA i 8.000 rubli.

Informacji można zasięgnąć telefonicznie: Vilnius — 26-11-24, 26-13-94, Kaunas — 20-29-17, Klajpeda — 1-29-00, Alytus — 5-25-62. (Zam. 1210)

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2019, Lietuvs Respublika, Vilnius, Laisvės pr. 60.

Kod 67218

Cena 3 talony.

W Polsce — 800 zł.

Zam. 3713

Nr rejestracji — 322.

Drukarnie Państwowe Przedsiębiorstwo „Spauda”

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.

Działy: państwa i samorządu terenowego — 42-78-83, ekonomiczny — 42-78-54, tyki, redziny i prawa — 42-78-84, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-59-85, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, społecznego oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, fotelefonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-60-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-76, fotelefonistyczny — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, stylisci — 42-72-82, maszynistki — 42-77-72.